

Svarīgākais par E-veselību

Tuvojoties E-veselības sistēmas obligātās lietošanas uzsākšanas laikam, 2018. gada 1. janvārim, no kura darbnespējas lapas un receptes valsts kompensējamo zāļu saņemšanai ārstiem būs jāizraksta elektroniski, Nacionālais veselības dienests ir apkopojis biežāk uzdotos iedzīvotāju jautājumus par E-veselības lietošanu. Aicinām iepazīties ar šiem jautājumiem un noskaidrot, kuri no tiem ir pamatoti, bet par kuriem mēdzam dzirdēt mītus?

Vai E-veselības sistēmā tiek nodrošināta datu aizsardzība?

E-veselības sistēmā tiek izmantota daudzpakāpju aizsardzības sistēma (autorizēšanās tikai ar drošas piekļuves līdzekļiem – internetbanku, e-parakstu vai personas apliecību (EID)). Tādējādi nepiederošām personām piekļuve pacientu datiem ir liegta! Pacienta medicīniskos datus E-veselības sistēmā drīkst apskatīt tikai viņa ārstniecībā iesaistītās personas un pats pacients. Jebkura sistēmā veikta darbība tiek reģistrēta, tādējādi iedzīvotājam E-veselībā ir pieejama informācija par to, kurš un kad ir skatījis viņa datus. Sistēmas drošības pārbaudes tiek veiktas regulāri.

Kāpēc E-veselības sistēmā nav redzami mani medicīniskie dati?

E-veselības sistēmā ir redzami tikai tie medicīniskie dati, kurus tajā ievadījušas ārstniecības personas, līdz ar to šī informācija sistēmā uzkrājas pakāpeniski. Tā būs redzama, tiklīdz pacients saņems pirmo e-darbnespējas lapu, e-recepti vai, piemēram, ārsts ievadīs sistēmā pacienta vizuālās diagnostikas izmeklējuma rezultātu. Jo aktīvāk ārsti lieto E-veselību, jo vairāk informācijas tajā uzkrāsies. Pacientu vēsturisko medicīnas datu ievade ārstiem nav obligāta, tomēr to var darīt brīvprātīgi, izvērtējot nepieciešamību.

Vai E-veselības sistēmai ir noteikts darba laiks?

E-veselības sistēma darbojas visu diennakti, līdz ar to ārstniecības personas un farmaceiti to var izmantot 24 stundas diennaktī (atbilstoši ārstniecības iestādes vai aptiekas darba laikam).

Vai darba devējs e-darbnespējas lapā redzēs darbinieka diagnozi?

Nē, jo darba devējam netiek nosūtīta informācija par darbinieka diagnozi. To e-darbnespējas lapā redzēs tikai pacients un ārsts, kurš ir noslēdzis e-darbnespējas lapu.

Kā darba devējs saņems noslēgto e-darbnespējas lapu?

Noslēdzot e-darbnespējas lapu, tā no E-veselības sistēmas tiek automātiski nosūtīta Valsts ieņēmumu dienestam, līdz ar to informāciju par noslēgto lapu darba devējs nākamajā dienā redz savā EDS (VID Elektroniskās deklarēšanas sistēma) profilā. Ja nepieciešams, pacients var autorizēties E-veselības portālā un gan apskatīt atvērto/noslēgto e-darbnespējas lapu, gan pēc e-darbnespējas lapas noslēgšanas to nosūtīt uz darba devēja e-pastu.

Vai papīra darbnespējas lapas ar roku var izrakstīt ātrāk nekā E-veselībā?

E-darbnespējas lapas izrakstīšana E-veselības sistēmā nozīmē, ka ārstam ir jāveic tikai divi klikšķi – jānorāda darbnespējas cēlonis un informācija jāsaģlabā, klikšķinot uz pogas "Saģlabāt". Pārējā informācija e-darbnespējas lapā uzrādās automātiski.

Vai cits cilvēks var iegādāties man izrakstītos e-receptes medikamentus?

Jā, var! Lai to izdarītu, aptiekā ir: 1) jānosauc vai jāuzrāda e-receptes ID numurs (redzams E-veselībā ārstam un pacientam); 2) jānosauc pacienta vārds, uzvārds; 3) jāuzrāda sava pase vai personas apliecība. Pērkot e-receptes zāles nepilngadīgam bērnam, e-receptes ID numurs nav jānosauc (medikamentus var iegādāties viens no vecākiem vai aizbildnis, uzrādot savu pasi vai personas apliecību un nosaucot bērna vārdu, uzvārdu).

Vai e-receptes medikamentus var iegādāties pa daļām?

Izmantojot parasto e-recepti (zilā krāsā), pacients var iegādāties medikamentus pa daļām vienā vai vairākās aptiekās, jo farmaceiti E-veselības sistēmā redzēs atlikušo medikamentu daudzumu. Savukārt kompensējamo zāļu e-recepti (rozā krāsā) būs jāizmanto tāpat kā līdz šim – iegādājoties visus medikamentus vienā reizē. Normatīvie akti nosaka, ka kompensējamo medikamentu izsniegšana pa daļām ir aizliegta.

Kā noskaidrot, kurās aptiekās var iegādāties e-receptes medikamentus?

E-receptes medikamentus var iegādāties aptiekās, kurās ir izvietota uzlīme "šeit lieto E-veselību". Ja tāda nav redzama, par e-receptes izmantošanu aicinām jautāt farmaceitam. Informācija par aptiekām, kuras ir noslēgušas E-veselības lietošanas līgumu, pieejama portāla www.eveseliba.gov.lv [E-veselības interaktīvajā kartē](#). Ja aptiekā nav iespējams iegādāties e-receptes medikamentus, iedzīvotāji aicināti par to ziņot Lietotāju atbalsta dienestam, zvanot pa tālruni 67803300 vai rakstot e-pastu uz atbalsts@eveseliba.gov.lv.